

اولین همایش ملی فناوری در مهندسی کاربردی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی (NCTAE2016)
واحد تهران غرب، 21 بهمن ماه 1395

نقش توجه به معماری پایدار در طراحی زیست محیطی
پریسا جمهور¹، عاطفه دهقان توران پشته^{2*}

¹ گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران، parisa.jomhoor@yahoo.com
^{2*} عضو هیئت علمی، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،
dehghan.at@gmail.com

چکیده - محیط زیست اولین حق طبیعی جانداران می باشد، اما انسان ها با یک تازی در طبیعت آنرا به مرحله نابودی کشانده اند، این امر منجر به مواجهه شدن با بحران جدیدی به نام بحران محیط زیست شده است. معماری و شهرسازی از مهم ترین و بهترین دست آورد انسان ها در طول تاریخ می باشد که به طور ویژه از بعد از انقلاب صنعتی با تیشه به جان ریشه طبیعت و محیط زیست افتاده است. حال زمان توقف این بحران است، به همین منظور معماری پایدار به عنوان یکی از شاخه های توسعه پایدار به عنوان یک اصل نجات بخش حیات محیط زیست مطرح شده است.

این مقاله سعی بر آن دارد که بر اساس مقالات، کتب موجود و تحقیقات انجام گرفته با استفاده از روش های نظری و مطالعات کتابخانه ای ابتدا به شناخت محیط زیست، بحران و اهمیت حفظ آن پردازد، سپس به معرفی معماری پایدار و تاثیرات آن بر محیط زیست را مطرح نماید، و بعد از آن به روش های طراحی زیست محیطی که منجر به حفظ طبیعت می شود در قالب سامانه های پایداری پردازد تا کلید نجات جان طبیعت از آسیب ها باشد.

کلید واژه- بحران محیط زیست، سامانه پایدار، معماری پایدار، LEED.

1- مقدمه

پس از یک قرن تجربه معماری مدرن، با وجود دستاوردها و تحولات با ارزش آن، مشکلات پیچیده ای در عرصه محیط زیست رخ می دهد. وضعیت جهان در آغاز قرن ۲۱ میلادی، به یک توسعه ناپایدار گواهی می دهد که از مشخصه های آن رشد جمعیت، افزایش مصرف و توزیع نامتعادل منابع می باشد. رشد جمعیت همانند سبک زندگی غربی تحمیل بزرگی بر محیط طبیعی است که در زمان ما منجر به تغییرات آب و هوایی، حفره در لایه اوزون، زوال گونه ها و سکونت گاه های طبیعی گردیده است که نتیجه آن تغییر فرهنگ مصرف و تغییر رویکرد انسان نسبت به طبیعت می باشد (گرچی مهلبانی، 1389).

رویارویی با طبیعت همواره برای انسان سؤال برانگیز و تأثیرگذار بوده است؛ اینکه طبیعت مقدس است یا نامقدس، نظم و قاعده بر آن حاکم است یا صدفه و اتفاق، مسلط بر انسان است یا تحت سلطه انسان، انسان در مقابل آن مستحق است یا مسئول، و سؤالات دیگری از این قبیل که در رویکردهای مختلف به شیوه های متفاوت به آنها پاسخ داده شده است. اغلب دیدگاه های باستانی، طبیعت را به موجوداتی برتر منتسب می داند و به ستایش و تقدیس آن می پردازد (نصر، 1384).

برخی، علل غایی همه فعل و انفعالات طبیعت را در خود آن جستجو نموده و آن را کاملاً از نیروهای متعالی تهی پنداشته اند و یا آن را همانند ماشین مکانیکی قابل توصیف در نظر می گیرند که از قوانین جهان شمول تغییرناپذیر پیروی می کند (گلشنی، 1385). قرن بیستم میلادی بدون شک یکی از سده های شگفت انگیز در تاریخ جهان بوده که نباید همه خصوصیات آن را از دیدگاه مثبت نگریت، به طوری که در بسیاری از زمینه ها یکی از هولناکترین دوران های زندگی بشری سپری شده است. هولناک بودن این قرن بیش از همه در راستای ویرانی دو زیستگاه اصلی بشری یعنی زیستگاه طبیعی و فرهنگی جلوه کرده که تمام هستی امروز انسان آینده به آن وابسته است. زیستگاه طبیعی شامل حوزه های آبخیز و انواع مختلفی از منابع طبیعی، خاک، آب، جنگل، مرتع و حیات وحش می باشد (فاضل بیگی، 1386).